

MAXIM FEBRUARI

Onze hersenen hebben we naar onze auto verhuisd

De auto is de nieuwe golem. Autofabrikant Volkswagen blaast hem adem in met een programma dat de inspectie om de tuin moet leiden. Verzekeraar Achmea bezielt hem met een kastje dat al je privégegevens naar haar kantoren stuurt. De Europese politiediensten begeesteren hem met een chipje waardoor ze je auto op afstand kunnen besturen. De EU brengt hem tot leven met een pan-Europees oproepsysteem dat buiten je medeweten om naar de autoriteiten belt. Je auto is geen ding meer. *Got yourself a crying, talking, sleeping, walking, living doll.* Sterker nog, zou Samuel Butler zeggen. Sterker nog, je auto en jij hebben inmiddels onderdelen en organen uitgewisseld. Je brein, je motorische systeem, je hart en je voeten zijn in je auto terecht gekomen. Zelf besta je nog uit een sproei-installatie, een toerenteller en een uitlaat hier en daar. In 1872, bijna anderhalve eeuw geleden, publiceerde de Engelse schrijver Butler zijn utopische satire Erehwon, waarin hij het had over de versmelting van mensen en machines. De twee liepen in elkaar over. De machines bestonden uit menselijke lichaamsdelen, de mensen uit aan elkaar gelaste stukken van allerlei toestellen en mechanieken.

U gaat wel met de trein? Ik vrees dat het u weinig zal helpen

Andere zoogdieren houden hun ledematen binnen, schreef Butler. Maar de onderdelen van mensen zitten los en liggen overal verspreid; sommige in de buurt, voor het gemak, andere liggen honderden kilometers verderop. Als het regent steken we een extra orgaan op dat we een paraplu noemen. Met de ouderdom verwerven we machinale tanden om mee te eten. Machines zijn deel van het menselijk fysiek en andersom gebruiken we onze eigen ledematen alsof het instrumenten zijn. Onze arm gaat naadloos over in een schoffel. Nu, in de eenentwintigste eeuw, zitten er opeens nanocomputers en nanorobots in het menselijk lichaam. Je pacemaker bijvoorbeeld. Die valt op kilometers afstand uit te lezen. Zo weet de cardioloog al dat je in druk verkeer hebt vastgezet nog voordat je haar spreekkamer binnenkomt. En als ze connecties heeft met Achmea, weet ze ook waar je hebt vastgezet en met wie. Andersom besteden mensen hun padvinderstalen uit aan hun TomTom en hun inparkeertalenten aan sensoren. Hoe kun je nu vaststellen dat de mensen ook hun hersenen naar

hun auto hebben verhuisd? Nou, dat is simpel. Mensen hebben geen hersenen meer. Dat zie je doordat ze collectief zo leeghoofd, zo onwetend, ja, zo achterlijk, debiel, stupide en stompzinig zijn dat ze wel verontwaardigd raken wanneer Volkswagen met software sjoemelt - maar dat ze niets doen wanneer de EU binnenkort alle auto's verplicht uitrust met een systeem dat op afstand toegang verschaft tot hun stuur, hun oliepeil en hun remmen. Wankelt Duitsland omdat Volkswagen slimme organen in auto's stopt? Heel Europa zou moeten wankele! Met fiat van ons Europese Parlement worden binnenkort alle nieuwe auto's afgeleverd inclusief spyware, een microfoon die van afstand kan worden bediend, deuren die van afstand kunnen worden vergrendeld en ontgrendeld; de hele dictatoriale mikmak die je niet kunt uitschakelen, waardoor je zelf de controle kwijt bent over je auto en je beslissingen.

Veel koopjesjagers rijden al vrijwillig met zo'n slavenauto. Met het Europese systeem eCall of het Amerikaanse equivalent OnStar. Maar nu hebben de staten besloten het systeem verplicht in alle auto's te installeren, zonder dat de burger daar iets van weet. De markt wil het, de onbewuste consument verlangt het, de staat verplicht het, de markt verkoopt gegevens aan politiediensten, de staat geeft diensten toegang tot de auto's, zodat ze op afstand tot stilstand gebracht kunnen worden en in beweging gezet. Het kan u niets schelen? U gaat wel met de trein? Ik vrees dat het u weinig zal helpen. Gezien de snelheid waarmee het dictatoriale beleid wordt doorgevoerd, schat ik dat binnen een jaar een Europese wet wordt aangenomen die terroristenbestrijders toestemming geeft op afstand je pacemaker uit te schakelen wanneer je in de intercity te lang op de wc zit. Denkt u dat ik overdrijf? De paraplu en de ploeg van Butler handelden zelf niet. De machines van tegenwoordig zijn levende en denkende wezens geworden. Golems zijn het, die niet alleen tot leven worden gebracht door Volkswagen en General Motors, maar vooral ook door het European Network of Law Enforcement Technology Services. De mens daarentegen is een zielloos voorwerp geworden. U hebt uw hersenen via uw auto en uw telefoon weggegeven aan staten en bedrijven en sindsdien lijkt u nog het meest op de dode gans uit de middeleeuwen. Prik een lont in de buik van een dode gans, steek hem aan en je hebt een lamp. Prik een sensor in uw oor en je hebt een machine.

Maxim Februari is jurist en schrijver. Deze column is wekelijks.

16 Opinie

Zaterdag 3 oktober vierden onze oosterburen de Dag van de Duitse Eenheid. Het was weer helemaal pais en vree bij de officiële vieringen. Er is de afgelopen kwart eeuw dan ook veel bereikt. Maar toch, het blijft een onvoltooid proces. En wel hierom.

Waar men internationale rechtsbegrippen als misdaden tegen de menselijkheid had kunnen toepassen, werd bij de hereniging teruggegrepen op de juridische constructie dat destijds begane misdaden slechts mochten worden berecht naar de wetten die toen in DDR en BDR golden. Stelt u zich voor dat dit principe in 1945 op de gruwelijke misdaden van Hitlers nationaal-socialisten was toegepast.

Hierdoor zijn voor ernstige misdrijven als moord, ontvoering en mishandeling slechts enkele tientallen mensen veroordeeld, terwijl er gerechtelijke vooronderzoeken liepen tegen zo'n honderdduizend personen. Eveneens is er nauwelijks serieus gepoogd om na te gaan wat er met het 'partijgoud' is gebeurd, met de vele bezittingen van de communistische partij, de SED.

Een kwestie van eminent belang is wat er destijds in 1990 precies is gebeurd met het archief van de Stasi - en met name wat daarmee niet is gedaan, namelijk het volledig toegankelijk maken ervan. Dat de invloed van de Stasi zelfs na 25 jaar niet geheel is uitgewerkt, bewijst een recent onderzoek van het Institut zur Zukunft und Arbeit. Uitkomst: in gebieden van de voormalige DDR waar verhoudingsgewijs veel informanten actief waren, blijven economische groei, inventiviteit en opkomstpercentages achter en ligt de werkloosheid hoger ten opzichte van het gemiddelde.

Niet alleen daders uit de voormalige DDR gingen daardoor vrijuit. Door de vernietiging van het archief van de buitenlandse inlichtingentak van de Stasi, de Hauptverwaltung Aufklärung (HVA), konden in eerste instantie ook politici, wetenschappers en journalisten die in het Westen voor de buitenlandse tak voor de Stasi hadden gewerkt - naar schatting liefst twintig tot dertig duizend personen - opgelucht ademhalen. Het archief van de HVA werd namelijk onder toezicht en toezicht van zowel dissidenten als de laatste DDR-regering van Lothar de Maizière (later als IM, ofwel spion, ontmaskerd) nog voor de hereniging door de papiervernipperaars gejaagd.

Dit deel van de Stasi-geschiedenis is nauwelijks verwerkt. De focus lag op de catharsis in het Oosten waar mensen vaak onder druk werden gezet, terwijl de Stasi-spionnen in de oude Bondsrepubliek in de meeste gevallen op vrijwillige basis met de DDR samenwerkten, of in ieder geval zonder de dreiging van een alom aanwezige en almachtige dictatuur. Als het aan de toenmalige West-Duitse regering had gelegen, was het gehele Stasi-archief reeds in

Dat DDR-trauma blijft maar onverwerkt

Waar blijft de communistische tegenhanger van de Neurenberger processen, vraagt DDR-deskundige *Marcel van Hamersveld* zich af. En waarom is de Stasi nooit tot criminele organisatie verklaard? Kanttekeningen bij 25 jaar Duitse eenheid.

In 1969-1972: van de 496 leden van de Bondsdag waren er toen zeker twaalf Stasi-agent en mogelijk dertig met een smet op hun blazen

1990 vernietigd of tenminste voor dertig jaar dichtgegaan. Protesten van Oost-Duitse zijde voorkwamen dat dit gebeurde.

Dat betekent echter niet dat er sprake is van volledige openheid. Zo is slechts de helft van het centrale Stasi-archief toegankelijk en wordt er nauwelijks prioriteit gegeven aan het aan elkaar plakken van documenten die door de papierversnipperaars zijn gehaald. Daarnaast bestaat er een merkwaardig soort daderbescherming. Onder het mom van bescherming van de privacy van de slachtoffers werden in Stasi-dossiers vaak juist namen van daders onleesbaar gemaakt.

In West-Duitsland bestond er sinds 1961 in Salzgitter een documentatiecentrum waar haarfijn de misdaden van het DDR-regime werden vastgelegd, met als doel de daders later ter verantwoording te kunnen

Google doet te weinig aan wraakporno

Maak de foto's onvindbaar, betogen *Willem van Lynden* en *Fulco Blokhuis*.

Google heeft een zorgplicht de vindbaarheid te beperken van seksbeelden die uit wraak (bijvoorbeeld door een ex) online gezet zijn. De criteria van het 'wraakpornoverwijderformulier' zijn echter te strikt: zo moet de site als 'pornografisch' aangemerkt staan, en wil Google weten wie er achter schuilt. Maar de verspreiding beperkt zich niet tot pornosites, filmpjes worden ook via 'torrents' (een anoniem downloadnetwerk) verspreid.

Google eist verder dat de volledige naam van het slachtoffer is gepubliceerd. Maar ook als enkel bijnaam of voornaam online staat, kunnen de beelden identificeerbaar zijn. Derde criterium is dat de pagina in strijd is met Googles kwaliteitsrichtlijn (terwijl een deel van de sites met wraak-

porno hieraan voldoet). Het slachtoffer moet ook toetsen of de site gebruik maakt van 'cloaking' en 'rich snippets'. Wie weet nou wat dat is? Na het invullen, krijg je deze melding: „We nemen alleen weer contact met u op als we meer informatie nodig hebben of extra informatie voor u hebben.” Gaat Google overstag dan is het nog niet zeker of het filmpje uit de wereld is: automatische verspreiding is eerder regel dan uitzondering. Dweilen met de kraan open dus.

Google zou dit soort verzoeken net zo efficiënt moeten verwerken als auteursrechtenclaims. In een maand ontvangt ze daar 56 miljoen van. Het aantal privacyverzoeken is sinds mei 2014 slechts 300.000 verzoeken. Een andere workaround is het 'vergeetformulier', bedoeld voor informatie die

'irrelevant, verouderd of anderszins bezwaarlijk' is. Met dit algemene vergeetformulier worden sneller resultaten geboekt dan met het specifieke wraakpornofomulier.

We kunnen ook zelf wraakpornozoekresultaten 'naar beneden duwen'. Reputatiemanagement, heet dat: door positieve info toe te voegen aan het web, komen de seksbeelden minder snel als zoekresultaat naar boven. Zolang Google geen verantwoordelijkheid neemt, zullen slachtoffers een combinatie van reputatiemanagement, juridische druk en verzoekformulieren moeten toepassen.

Willem van Lynden is online reputatiespecialist bij MediaMaze. **Fulco Blokhuis** is mediarechtadvocaat bij Boekx Advocaten.